

Tietokirjallisuudella on merkittävä asema suomalaisessa kulttuurissa sivistyksen tukijalkana ja elämysten tuottajana. Tietokirjat välittävät tietoa, murtavat myyttejä ja herättävät keskustelua. Palkinnolla Otavan Kirjasäätiö haluaa tukea ja edistää laadukkaan kotimaisen tietokirjallisuuden asemaa. Otavan Kirjasäätiön tietokirjapalkinto on tunnustus merkittävästä saavutuksesta tietokirjallisuuden alueella. Tietokirjapalkinto on perustettu 2012, ja se jaetaan vuosittain. Palkinnon arvo on 15 000 euroa.

Otavan Kirjasäätiön vuoden 2016 tietokirjapalkinto on myönnetty tietokirjailija ja toimittaja Vesa Sirénille

Vesa Sirén (s. 1967) on poikkeuksellisen laaja-alainen, utelias, tuottelias ja paneutuva kirjoittaja. Tätä hän on sekä journalistina että tietokirjailijana. Sirén on kirjallinen monitaituri, joka saa tekstin soimaan puhtaasti ja vivahteikkaasti.

Tietokirjoissaan Sirén on käsitellyt eritoten klassista musiikkia liikkuen omimmalla alueellaan. Sirén aloitti tietokirjailijan uran komeasti teoksellaan *Aina poltti sikaria: Jean Sibelius aikalaisten silmin* (2000), joka nousi Tieto-Finlandia-ehdokkaaksi. Hänen seuraava teoksensa *Suomalaiset kapellimestarit* voitti Tieto-Finlandian vuonna 2010. Siréniltä ja valokuvaaja Juha Metsolta ilmestyi vuonna 2013 kirja *Sielun Veljistä*, joka merkitsi hyppyä populaarimusiikin puolelle. Sirén palasi Sibeliuksen pariin teoksessaan *Kohtalona Sibelius* (2015).

Tässä uusimmassa kirjassaan Sirén kuvaa millaista on, kun kohtalona on Jean Sibelius. Hän kertoo uusien Sibelius-löytöjen metsästämisestä ja mestarisäveltäjää koskevan kokonaiskuvan väsymättömästi täydentämisestä.

Sirén löysi Sibeliuksen jo murrosikäisenä. Tampereen kirjastossa hänen käsiinsä eksyi 1960-luvulla julkaistu Lorin Maazelin ja Wienin filharmonikkojen Sibeliuksen sinfonioiden kokonaislevytys. Kun levysoittimen neula osui kotona Sibeliuksen neljännen sinfonian kohdalle, nuorukainen tiesi saapuneensa kotiin. ”Koin voimakkaasti, että tämä musiikki puhuu juuri minun kieltäni ja ymmärtää minua täydellisesti. Sen loogisuus oli vääjäämätöntä, eikä yksikään nuotti voinut olla mitenkään toisin”, Sirén kirjoittaa.

Vesa Sirén on ollut uskollinen nuoruuden musiikilliselle rakkaudelleen, mutta silti hän on ollut valmis tarkastelemaan Sibeliusta uusista näkökulmista. Sirénin kynän kautta lukijat ovat voineet sukeltaa lihaa ja verta olevan Sibeliuksen maailmaan. Ilman Siréniä Sibeliuksen henki ei leijuisi yhtä elävänä 2000-luvun Suomessa.

Vesa Sirén on asettunut yhtä antaumuksellisesti suomalaisten musiikinystävien palvelukseen kuin Jean Sibelius aikanaan. Sirénin jälki vaikuttaa, pitkään. Hän tietää, miten kiinnostava tietokirja pitää kirjoittaa ja miltä sen pitää näyttää ja tuntua. Sirénin kirjat jäävät suomalaisen tietokirjallisuuden historiaan.

Tuotanto

Aina poltti sikaria: Jean Sibelius aikalaisten silmin. Otava 2000.

Suomalaiset kapellimestarit. Sibeliuksesta Saloseen, Kajanuksesta Franckiin. Otava 2010.

Sielun Veljet. Kuvat: Juha Metso. Johnny Kniga 2013.

Kohtalona Sibelius. Otava 2015.

Käännökset

Suomalaiset kapellimestarit. Sibeliuksesta Saloseen, Kajanuksesta Franckiin (Finnlands Dirigenten. Von Sibelius und Schnéevoigt bis Saraste und Salonen), saksa, Scoventa 2017, kääntäjät Roman Schatz ja Benjamin Schweitzer

Palkinnot

Tieto-Finlandia 2010